

Dr. Kivovics Péter
c. egyetemi tanár
Országos Szakfelügyelő Főorvos
1088. Budapest, Szentkirályi u. 40.
kivovics.peter@dent.semmelweis-univ.hu
317-6600/60767

A magyarországi fogorvoslás helyzete COVID-19 pandémia idején, a sürgősségi fogászati ellátás értelmezése

Dr. Kivovics Péter
Országos Szakfelügyelő Főorvos (CDO)
DMD, MSc, BDS,
az orvostudomány kandidátusa (C.Sc), PhD,
Fog- és Szájbetegségek szakorvosa, Konzerváló fogászat és fogpótlástan szakorvosa,
Fogpótlástan szakorvos, Orális implantológia szakorvosa,

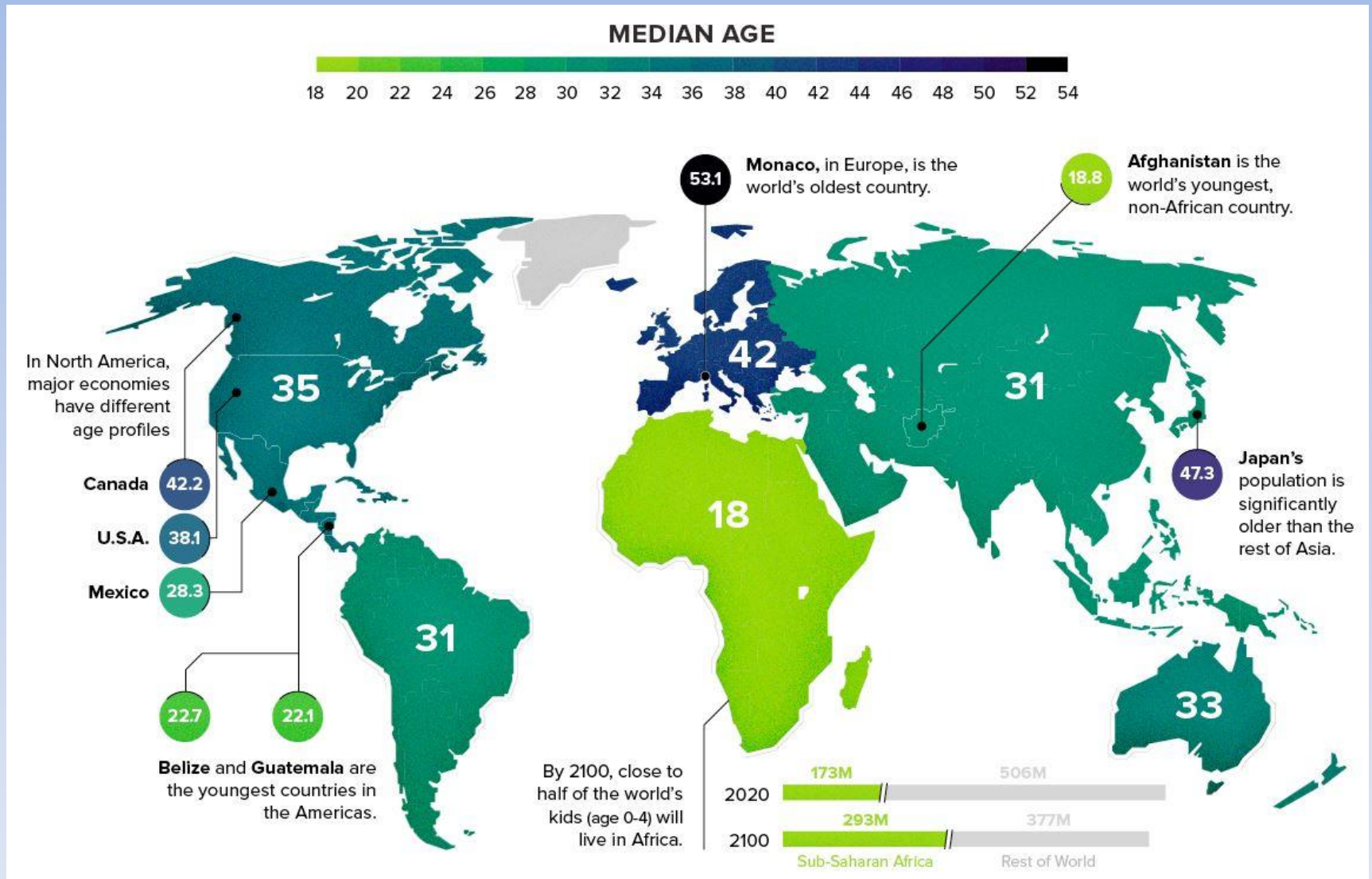
Székelyhidi Éva
Országos Szakfelügyelet Titkárságvezető
dentálhigiénikus BSc,
TE manager BSc,
klinikai fogászati higiénikus

Néhány tény Magyarországról

- **Terület:** 93,028 négyzetkilométer (1945)
 - **Lakosság:** 9 771 827 (2020)
 - **Életkori megoszlás:** 0-14 év: 14.54%
65 év fölött: 20,69%
 - **Élethossz:** 76,7 év(2020) (89.)
férfi: 73 év
nő: 80,6 év
- Populáció növekedési ráta:** -0.28% (2020)
helyezés a világban: 217.
- **Születés:** 8.8 gyerek/1.000 fő, 208. a világban
 - **Halál:** 12.9 halott/1.000 fő, 10. a világban
 - **Első szülés kora:** 28.3 év (2014)
 - **Elhízás:** 26,4 % 41. a világban (2016)
- Egészségügyi költségek: 7.4%-a GDP-nek (2016)
helyezés a világban: 72
- **EU tag 2004 óta**

Átlagéletkor a világban

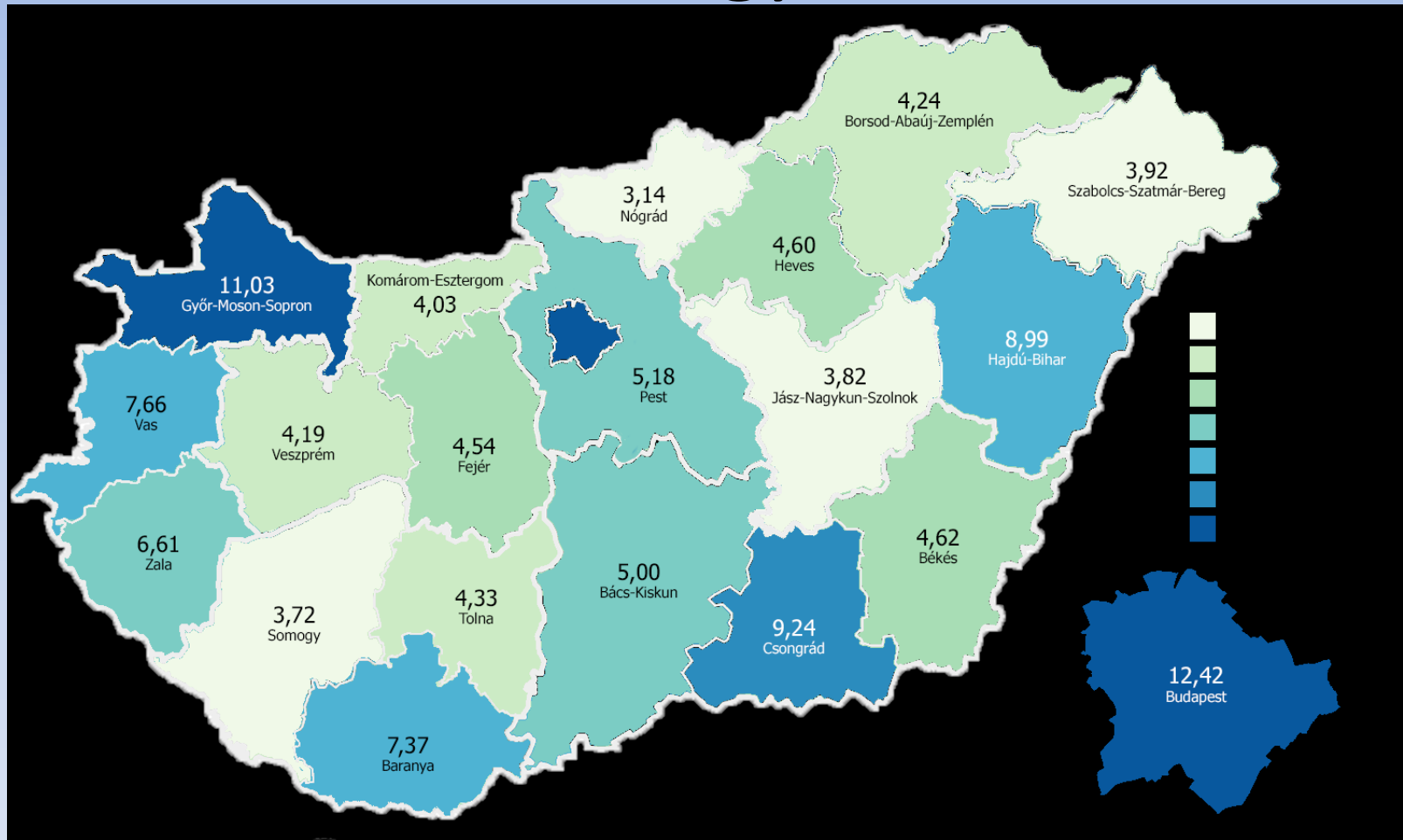

Várható élettartam

1. ábra Magyarországon a születéskor várható élettartam majdnem öt évvel kevesebb, mint az uniós átlag

Fogorvosok száma 10 000 lakosra vetítve megyénként

Az érvényes működési nyilvántartással rendelkező fogorvosok száma 10 000 lakosra vetítve megyénként (fő) 2018. december 31-én

Forrás: ÁEEK-EFF működési nyilvántartás

Fogorvosok nyilvántartása

Szakma	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Fogorvos	7 769	8 101	8 403	8 754	9 126	9 514	9 780	10 148

2018 december 31. napján az alapnyilvántartásban szereplő személyek száma

Szakma	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Fogorvos	5 226	5 580	5 892	6 206	5 769	6 083	6 589	6 870

2018 december 31. napján érvényes működési nyilvántartási ciklussal rendelkező személyek száma

Szakma	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Fogorvos	281	343	332	372	369	392	370	446

Az adott évben alapnyilvántartásba újonnan felvett személyek száma

Elismert vagy honosított és az összes, érvényes működési nyilvántartással rendelkezők aránya

Fogorvosok	2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018	
Megnevezés	Fő	Arány (%)	Fő	Arány (%)	Fő	Arány (%)	Fő	Arány (%)	Fő	Arány (%)	Fő	Arány (%)	Fő	Arány (%)	Fő	Arány (%)
Magyarországon kiállított diplomával rendelkező	4 715	90,22	5 058	90,65	5 330	90,46	5 629	90,71	5 223	90,54	5 499	90,4	5 941	90,17	6 201	90,26
Honosított / elismert diplomával rendelkező	511	9,78	522	9,35	562	9,54	577	9,29	546	9,46	584	9,6	648	9,83	669	9,74
Összesen	5 226	100	5 580	100	5 892	100	6 206	100	5 769	100	6 083	100	6 589	100	6 870	100

Az elismert vagy honosított külföldön megszerzett szakképesítéssel rendelkező és az összes érvényes működési nyilvántartással rendelkező fogorvosok aránya

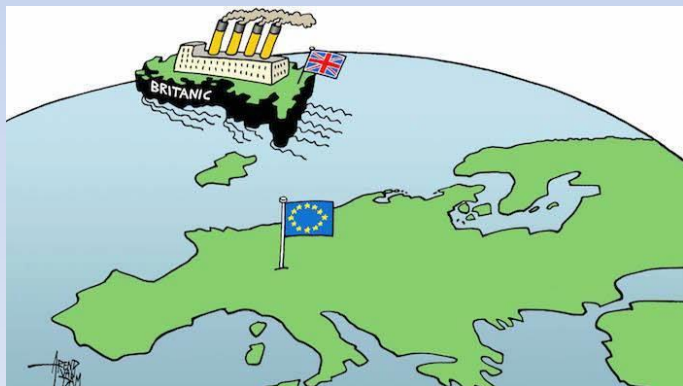
Működési nyilvántartási adatok

Megnevezés		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Fogorvos	Adott évben lejáró működési nyilvántartással rendelkezők száma	3997	313	111	323	258	3503	618	601	693
	Megújítást nem kérők száma	550	125	15	54	37	659	184	208	222
	Megújítást nem kérők aránya (%)	13,76	39,94	13,51	16,72	14,34	18,81	29,77	34,61	32,03

Az adott évben lejáró működési nyilvántartással rendelkezők és a működési nyilvántartásuk megújítását nem kérő fogorvosok száma.

Külföldre történő elismertetés

Szakképesítésüket
külföldön elismertetni
kívánó fogorvosok számára
kiadott hatósági
bizonyítványok célország
szerinti megoszlása 2013
és 2018. között
(összesen 1.484 fő)

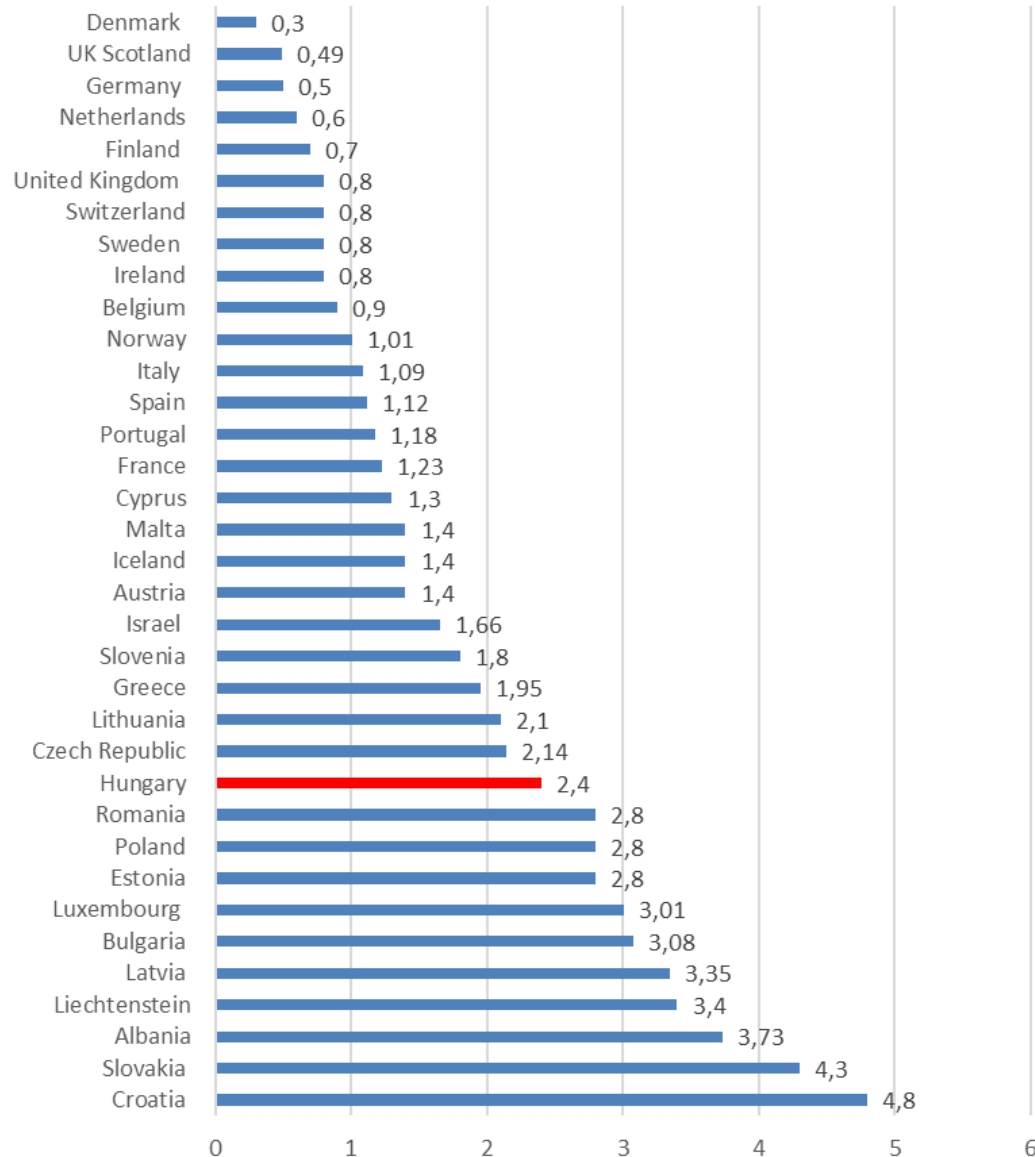

Célország	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Egyesült Királyság	63	59	77	79	61	78
Németország	37	23	24	25	29	42
Írország	38	37	19	32	30	21
Svájc	19	22	26	23	15	20
Norvégia	13	13	15	9	20	15
Ausztria	19	23	17	16	20	11
Hollandia	10	5	3	12	1	6
Svédország	27	6	17	19	6	6
Belgium	0	2	0	2	4	5
Olaszország	4	6	6	8	3	5
Kanada	1	1	4	3	2	4
Franciaország	1	7	4	4	2	3
Ciprus	2	8	2	3	4	2
Dánia	8	4	10	4	5	2
Luxemburg	0	0	0	1	0	2
Románia	1	4	3	1	0	2
Spanyolország	1	0	0	1	2	2
Vietnam	1	0	0	1	1	2
Amerikai Egyesült Államok	2	0	3	1	0	1
Ausztrália	1	2	3	3	1	1
Finnország	4	2	2	0	0	1
Irán	5	2	2	2	2	1
Izrael	2	1	1	1	4	1
Portugália	0	0	1	1	1	1
Csehország	0	0	0	0	0	1
Malajzia	0	0	0	0	0	1
Dél-Korea	1	0	0	0	2	0
Egyesült Arab Emírségek	1	2	0	1	1	0
Görögország	4	9	5	6	3	0
Kína	2	4	1	0	0	0
Lengyelország	0	0	0	0	1	0
Málta	1	1	0	0	0	0
Moldávia	0	0	0	0	1	0
Szaúd-Arábia	0	0	1	0	0	0
Szingapúr	0	0	1	0	0	0
Tajvan	0	0	0	0	2	0
Törökország	0	1	0	0	0	0
Új-Zéland	0	1	0	0	0	0
Zimbabwe	0	0	0	0	1	0
Nincs adat	0	0	5	0	1	0
Összesen	268	245	252	258	225	236

Magyarország orális egészségi állapota

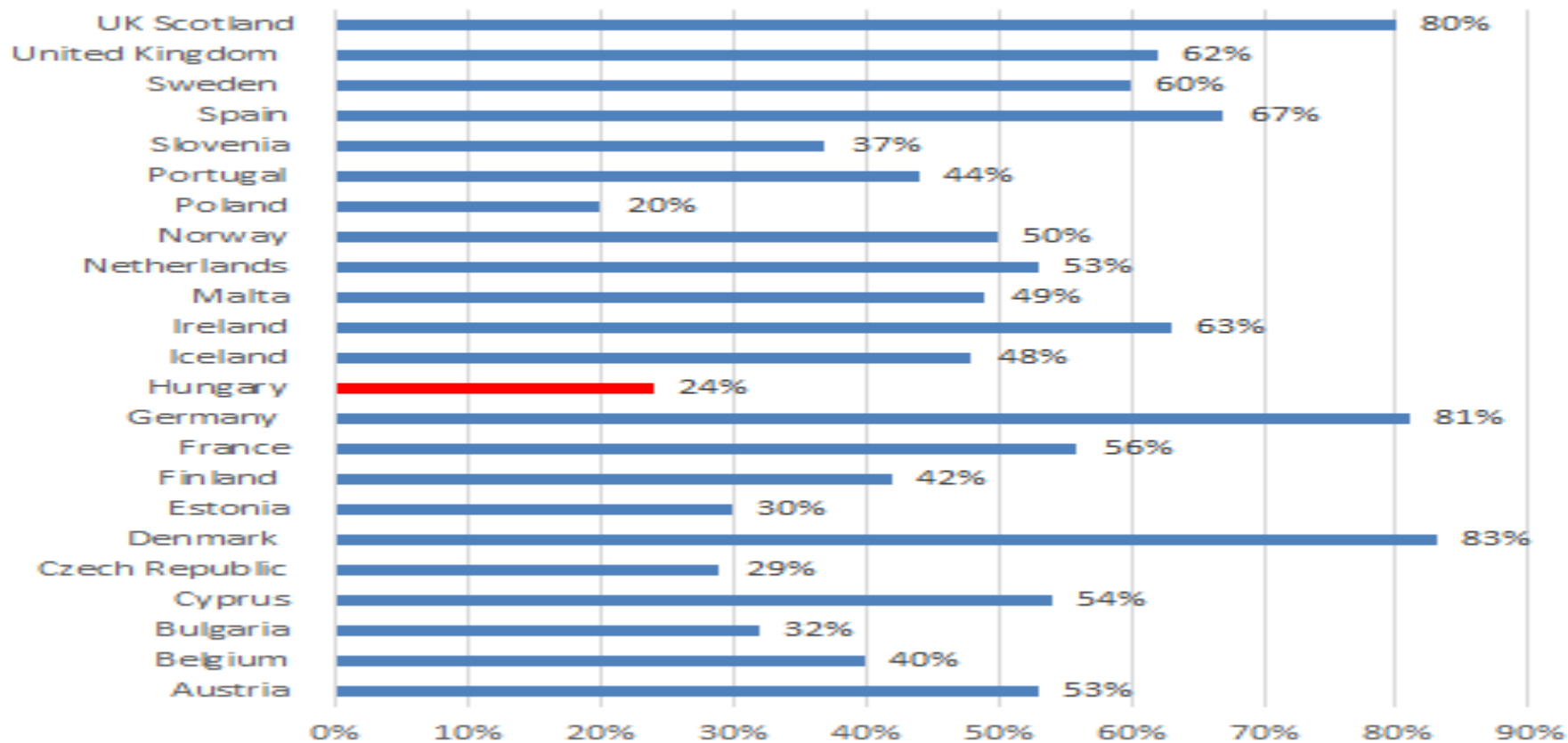
DMFT index a 12 éves korosztálynál

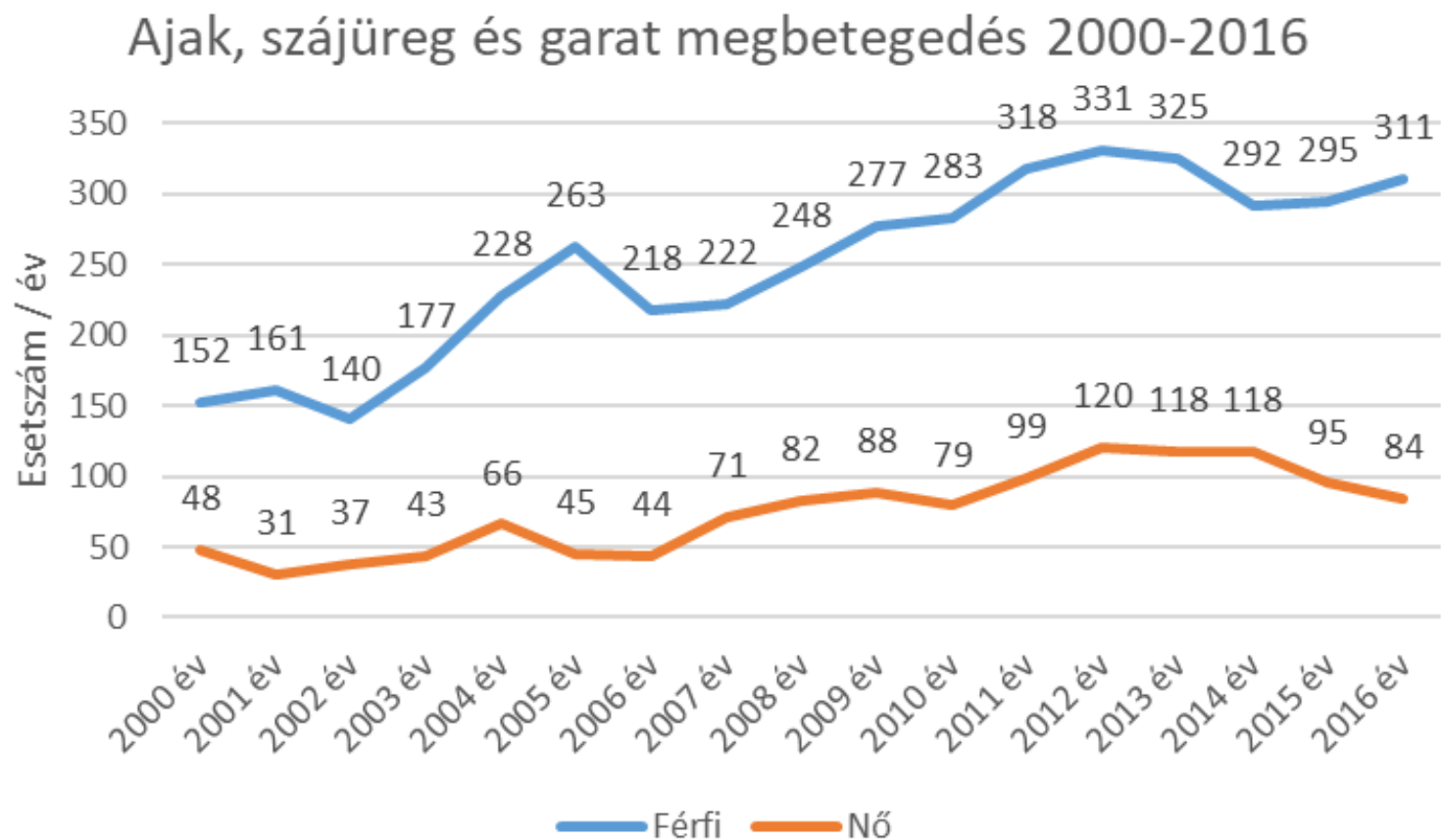
DMFT adatok Európában 2019

Cariesmentes fogakra vonatkozó adatok Európában 2019

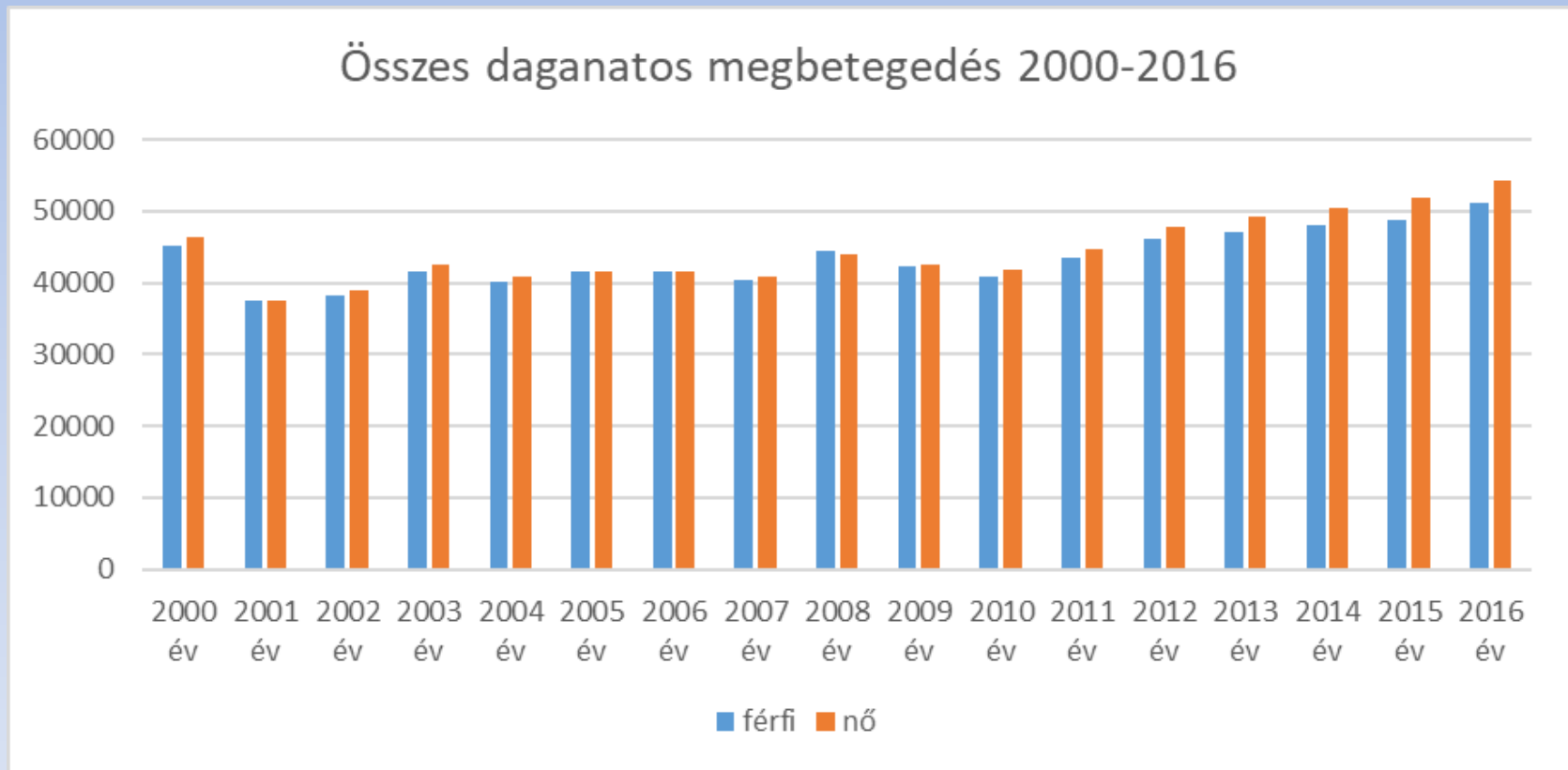
Caries mentes fogak aránya a 12 éves korosztály esetében

Ajak, szájüreg, garat daganatos megbetegedések száma Magyarországon 2000-2016.

Összes daganatos megbetegedés Magyarországon 2000-2016

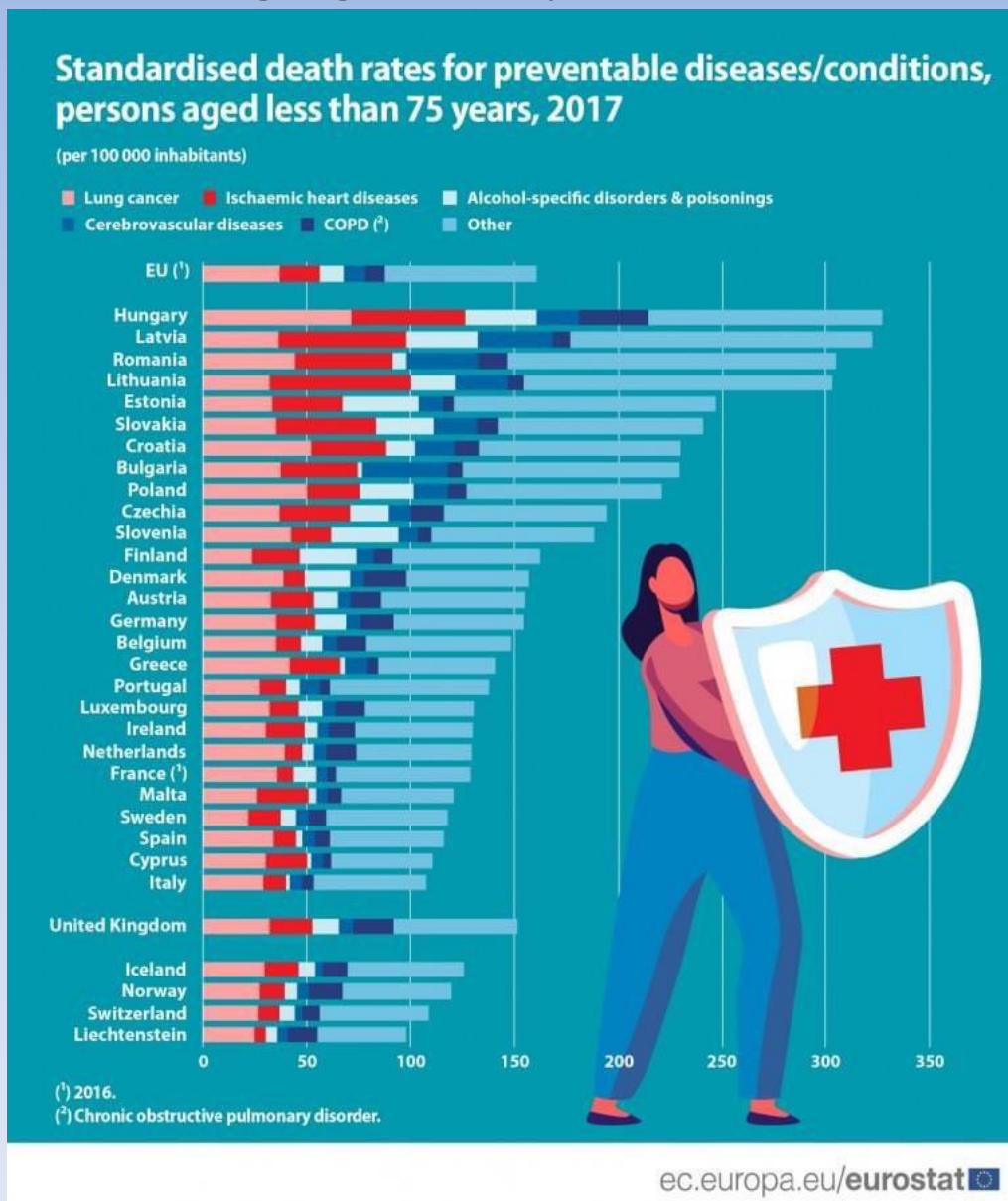
Forrás: stat.nrr.hu

Comparison of the most common cancers in males in more and less developed countries, in 2000

(Source: WHO International Agency for Research on Cancer, 2003)

A 75 évnél fiatalabb személyek standardizált halálozási aránya a megelőzhető betegségek / állapotok tekintetében 2017-ben

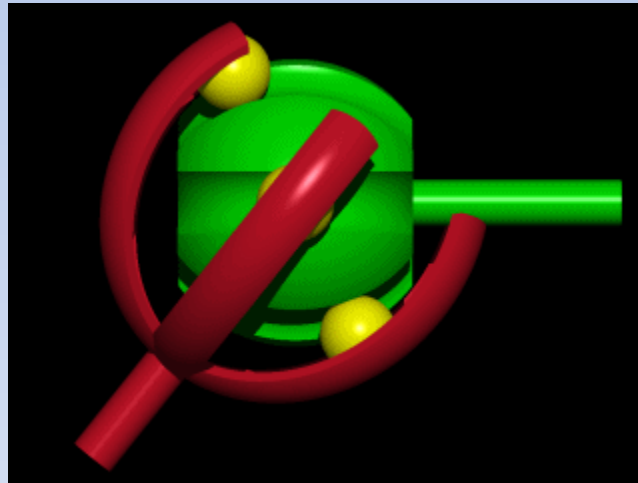

Magyarországon a leggyakoribb a szájüregi rákok előfordulása a világon mind a nők, mind a férfiak körében

- Dohányzás
- Alkoholfogyasztás
- Egészségtelen táplálkozás
- Rossz szájhygiéna
- HPV 16 (szexuális szokások megváltozása)
- (Pszichikai okok)

Ellátási rendszerek

ÉSZAKI
MODEL

HYBRID
MODEL

BEVERIDGE
MODEL

BISMARKI
MODEL

KELETEURÓPAI
MODELL
(változás közben)

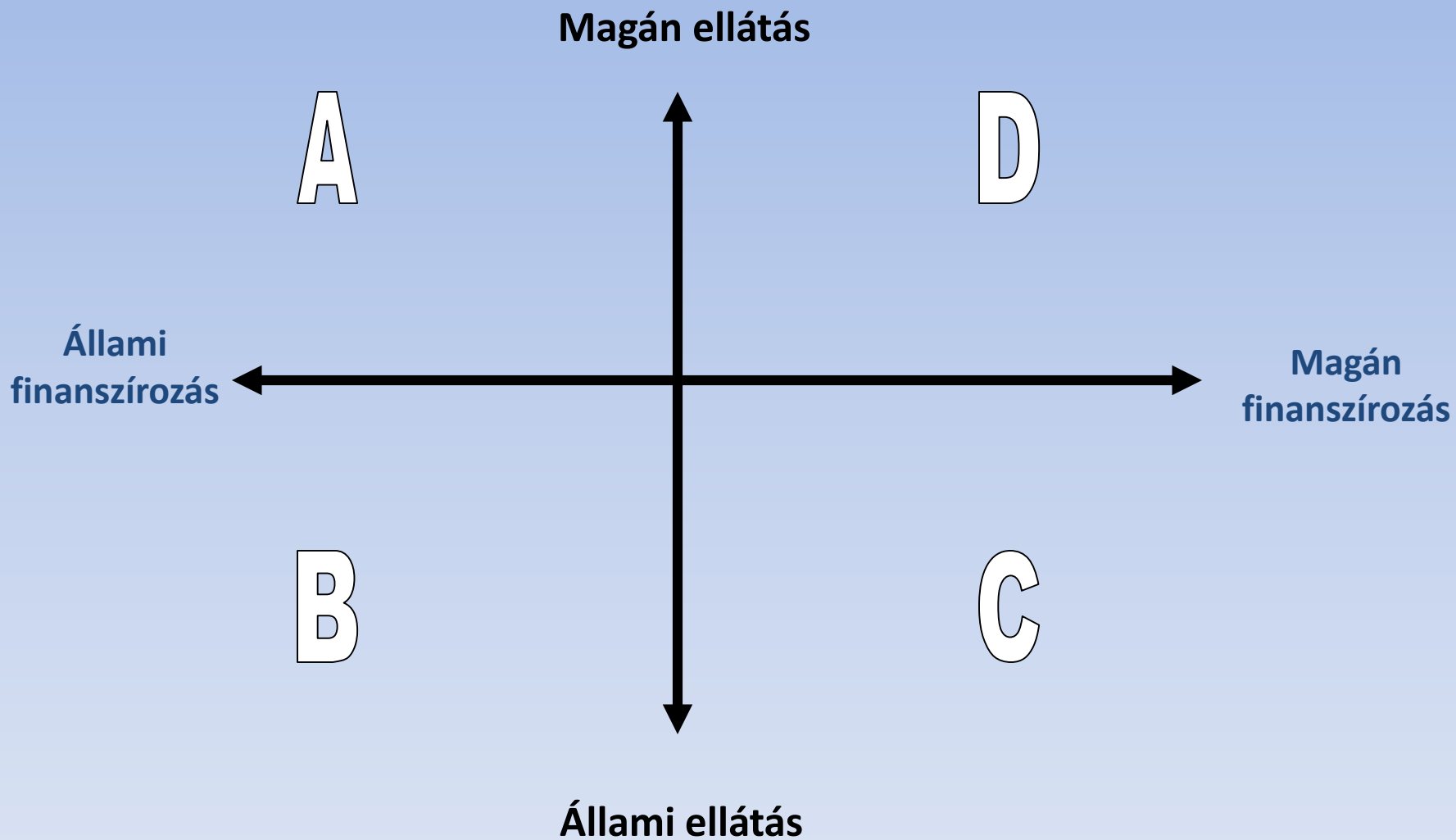
DÉLEURÓPAI
MODEL

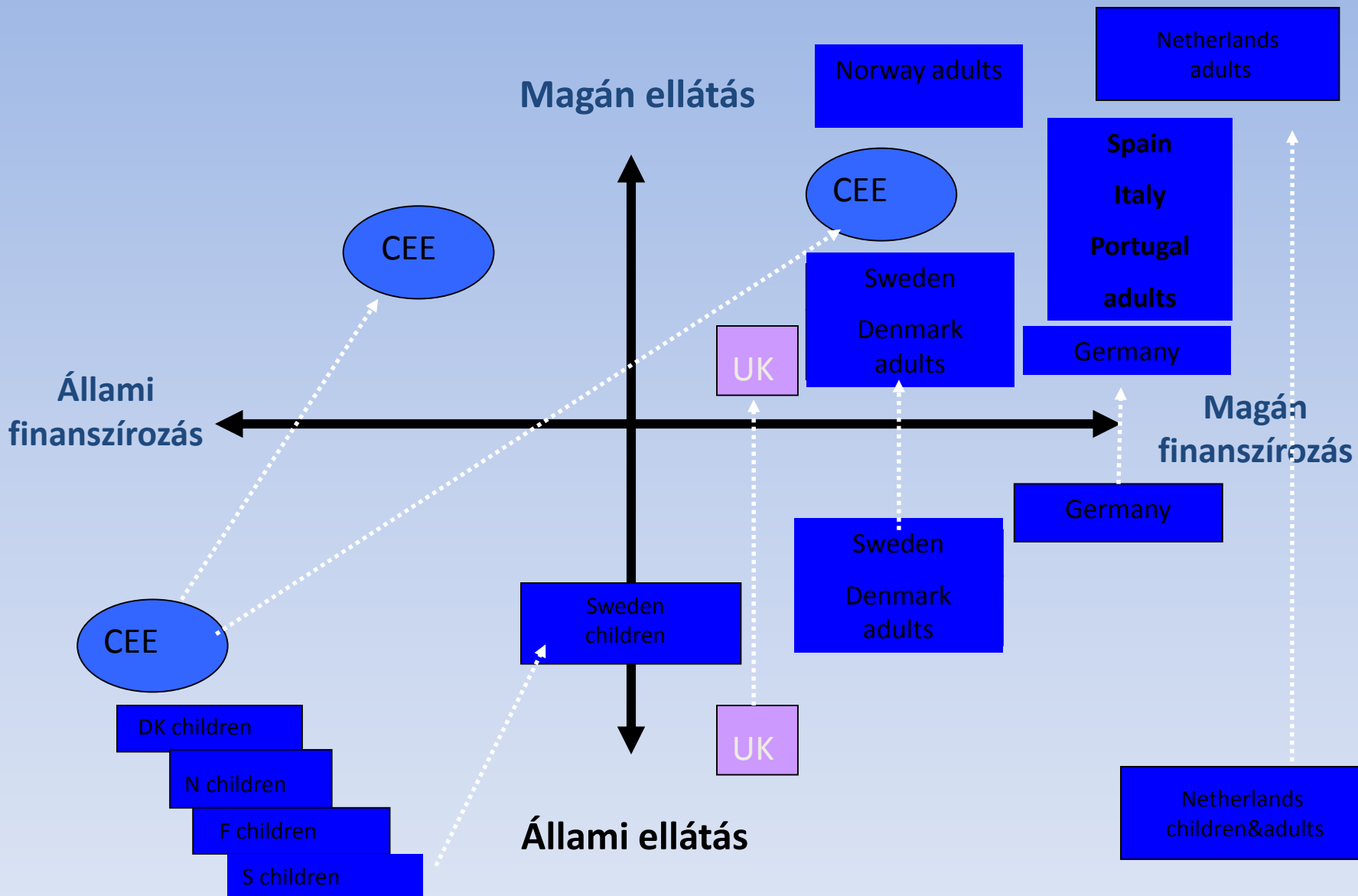
A Bismarki Modell nem fenntartható

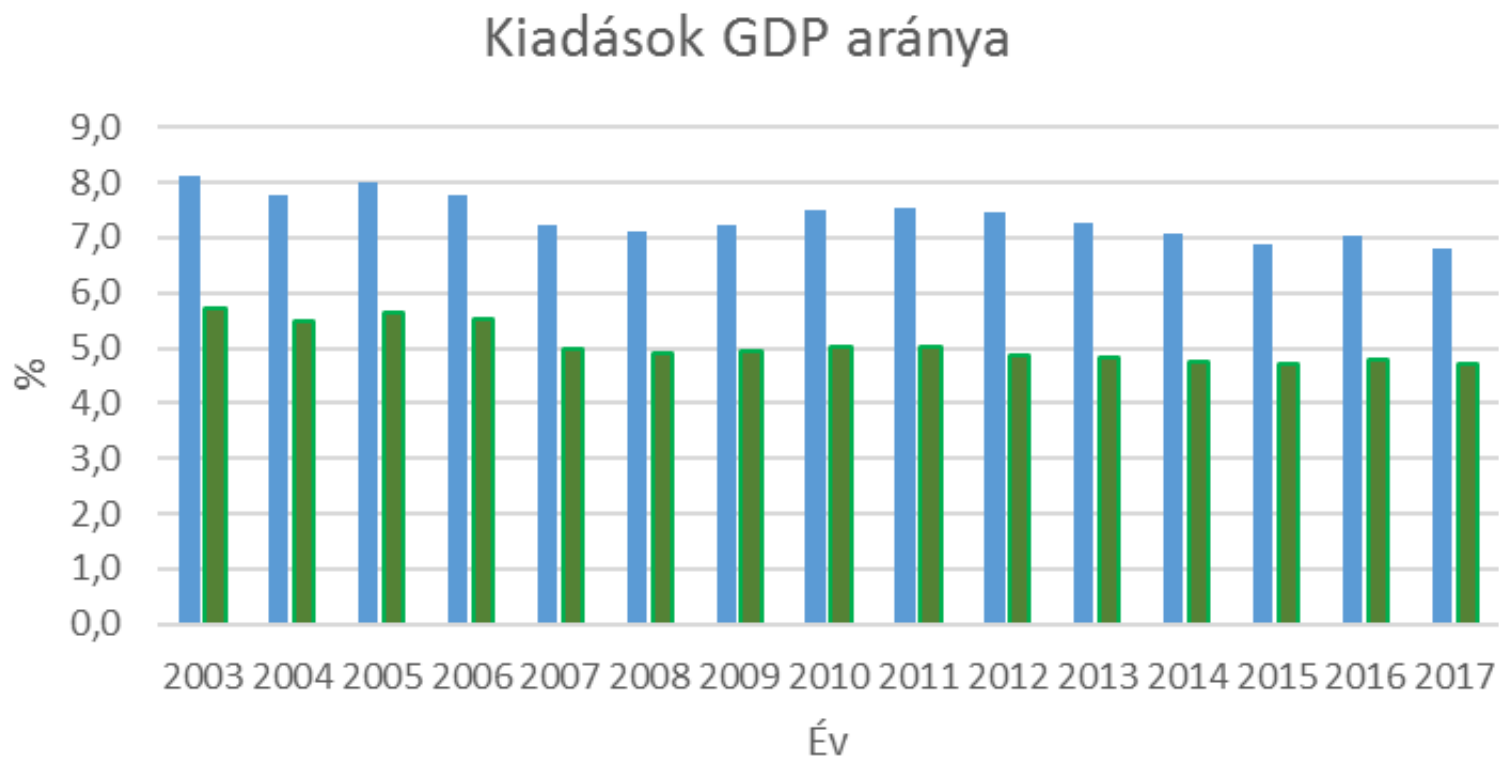
A finanszírozás és a fogászati ellátás változásai

A finanszírozás és a fogászati ellátás változásai

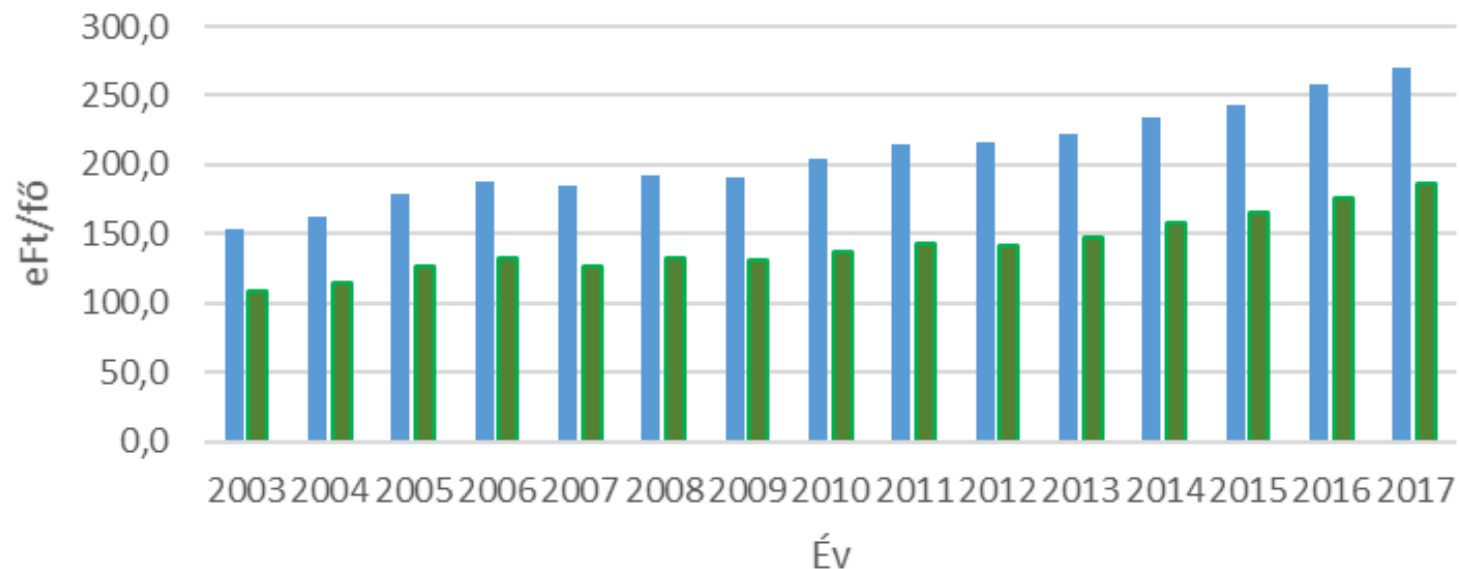
Egészségügyi kiadások Magyarországon 2003-2017

■ Egészségügyi kiadások GDP-aránya, % ■ Állami egészségügyi kiadások GDP-aránya, %

Egészségügyi kiadások Magyarországon 2003-2017

Egy főre jutó kiadás 2003-2017

■ Egy főre jutó egészségügyi kiadás, eFt/fő

■ Egy főre jutó állami egészségügyi kiadás, eFt/fő

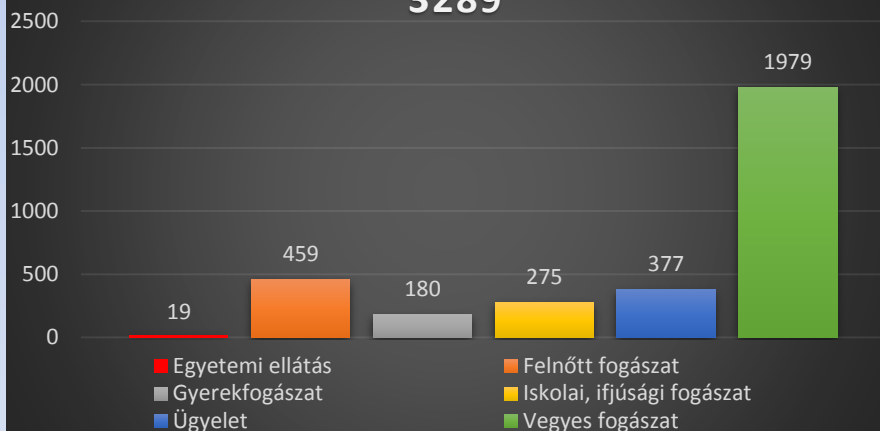
NEAK finanszírozott rendelő ≠ „állami rendelő (SZTK)”

Közfinanszírozott rendelők
száma: 4082

Közfinanszírozott rendelők száma és elosztása

Alapellátás 3289

Szakellátás 749

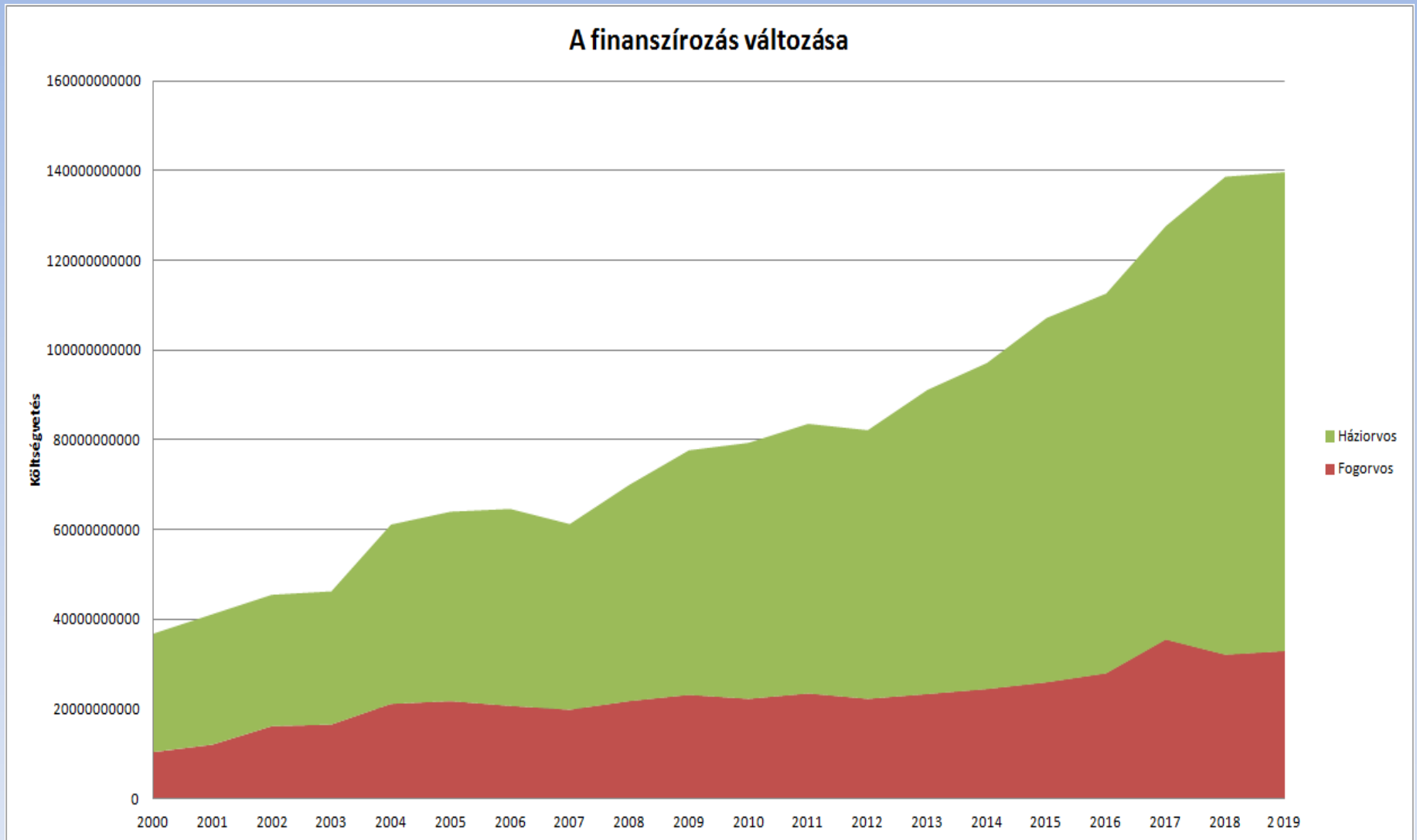
Finanszírozás 2020- évi előirányzata

Gyógyító-megelőző ellátások 2020. évi előirányzata és kifizetési adatai (eFt)

Megnevezés	2020. évi tv. szerinti előirányzat	2020. évi módosított előirányzat	Január (előző év november havi teljesítmények)	Február (előző év december havi teljesítmények)	Március (január havi teljesítmények)	Április (február havi teljesítmények)	Május (március havi teljesítmények)	Június (április havi teljesítmények)	Kifizetés összesen
Fogászati ellátás	32 894 800,0	42 494 100,0	2 739 720,2	4 340 684,4	3 540 610,0	3 541 884,0	3 558 062,9	3 564 328,6	21 285 290,1

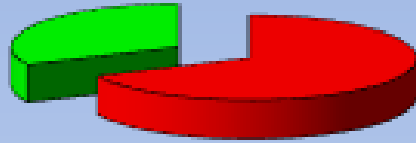
Forrás: http://www.neak.gov.hu/felso_menu/szakmai_oldalok/publikus_forgalmi_adatok/gyse_forgalmi_adatok

Finanszírozás házi orvos vs. fogorvos

Forrás: Mágia a számokkal / fogorvosok levele az államtitkárnak 2019.02.10.

rendszeresen
fogorvoshoz
fordulók
32,0%

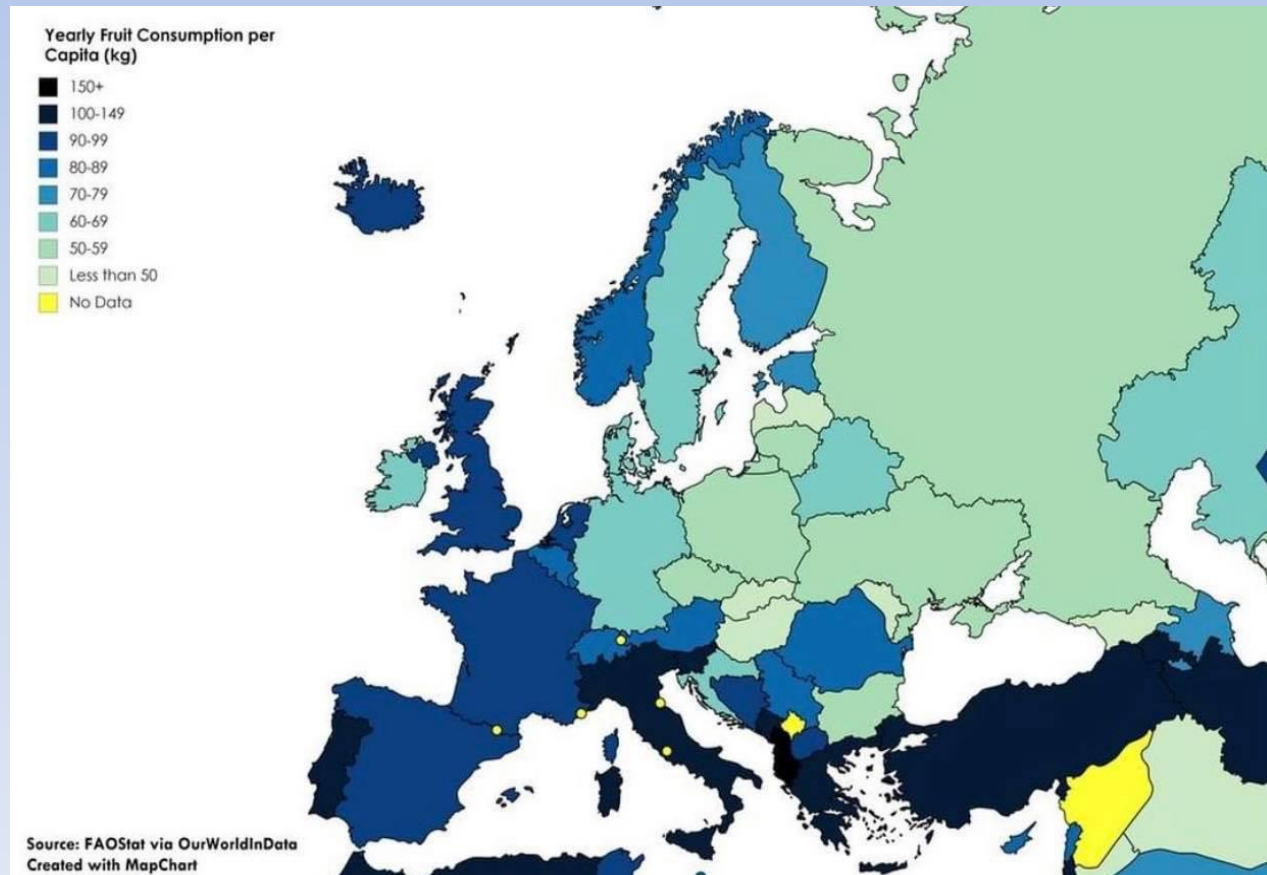
csak panasz
esetén
fordulnak
fogorvoshoz
68,0%

Fogorvoshoz fordulás rendszeressége

n=4606

Forrás: Fogorvosi Szemle 100. évf. 3. sz.

Éves
gyümölcsfogyasztás
/ fő

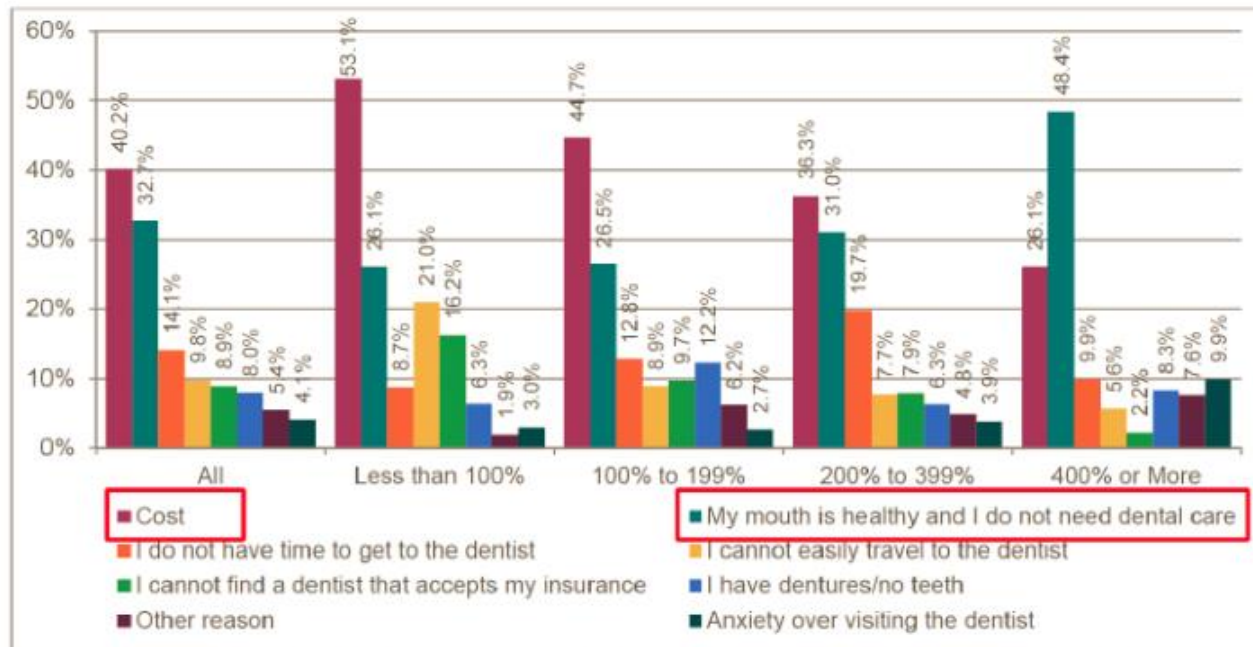

Forrás: <https://ourworldindata.org/food-supply>

A fogorvosi vizsgálat elkerülésének okai

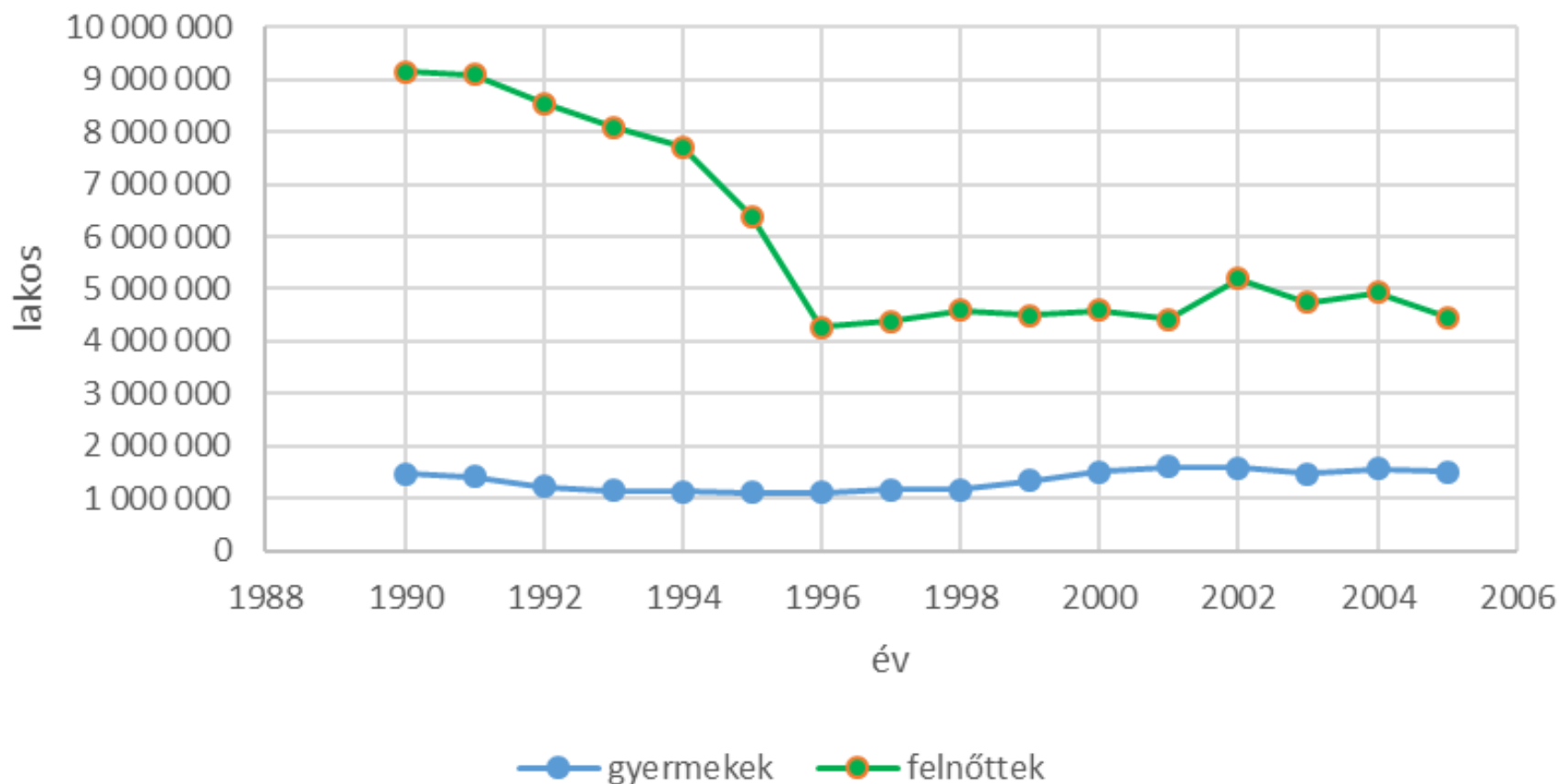
Reasons for Not Seeking Dental Care

Figure 2: Reasons Why Adults Do Not Plan to Visit a Dentist in the Next 12 Months by Household Income (Percentage of the FPL)

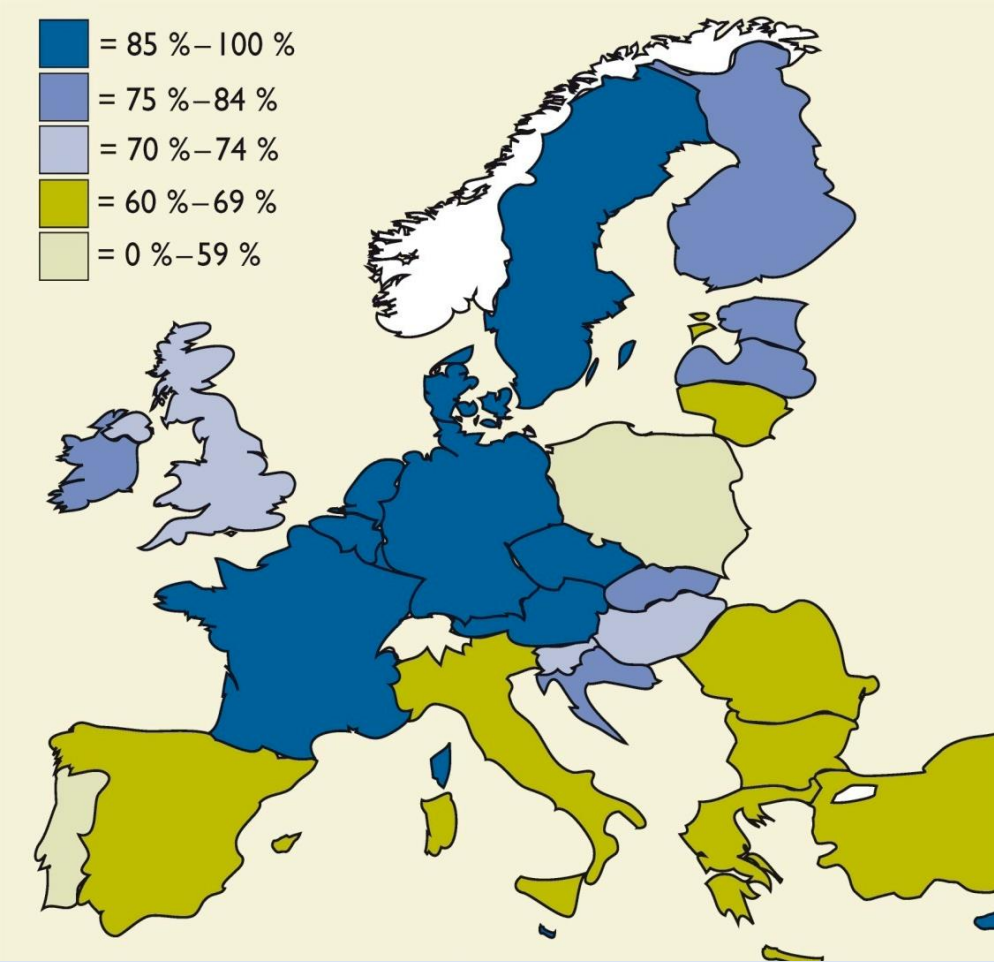

Source: ADA Health Policy Institute analysis of Harris Poll survey data collected April 2014. **Notes:** Results based on 875 observations. Income categories are based on household income as a percentage of the FPL based on HHS 2014 Federal Poverty Guidelines. All survey responses are weighted by general population weights provided by Harris Poll.

Fogászaton megjelent páciensek száma közfinanszírozott rendelőben Magyarországon 1990-2006

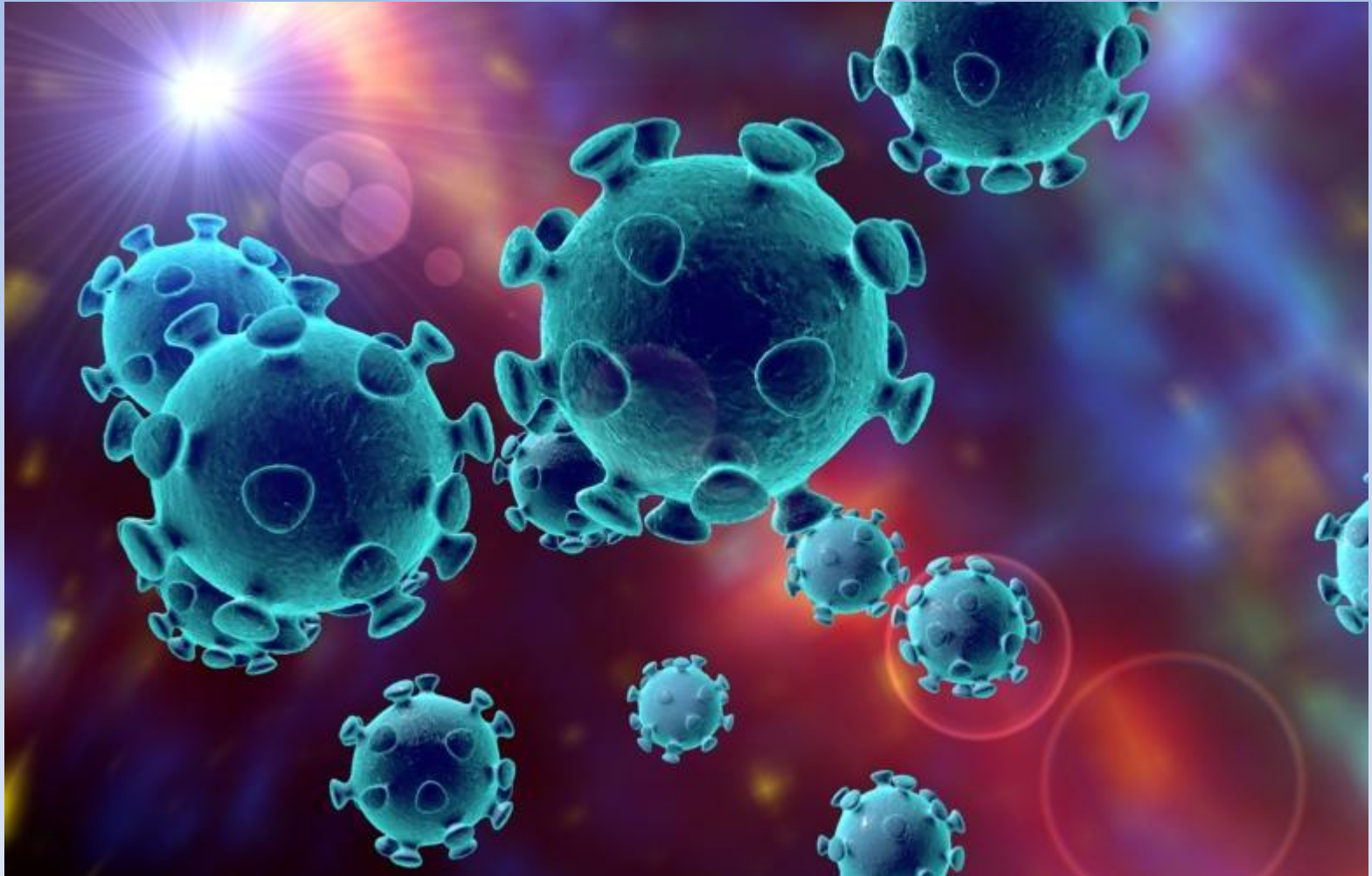

2007 EU Citizens Stating Their Satisfaction EU Satisfaction with Dental Care (%)

Source: European Commission 2007EU

2020.03.17.

NEMZETI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONT

Iktatószám: 15150-1/2020/EÜIG
Ügyintéző: dr. Paphalmi Rita/dr. Svajda
Melinda
06/1-476-1100.

Tárgy: **Határozat**

Kérem, hogy válaszában a fenti számra hivatkozzon!

H A T Á R O Z A T

Az új koronavírus (2019-nCoV) okozta fertőzéssel kapcsolatos megbetegedésekkel összefüggésben

2020.03.17. napjától visszavonásig

a fogászati szakellátást nyújtó egészségügyi szolgáltatók számára a nem sürgős fogászati beavatkozások elvégzését

megtiltom.

Határozatban elrendeltek végrehajtásáért felelősek:

Az érintett egészségügyi szolgáltatók vezetői.

Határozatom annak közlésével végleges.

Fenti kötelezettség önkéntes teljesítésének elmaradása esetén

– a Nemzeti Népegészségügyi Központ (a továbbiakban: NNK) megkeresése alapján az állami adóhatóság – mint a végrehajtást foganatosító szerv – végrehajtási eljárás keretében megteszi az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény (a továbbiakban: Avt.) szerinti intézkedéseket, ennek keretében:

ha a teljesítés elmaradása a kötelezettnek felrható, a kötelezettel szemben 500.000, Ft-ig terjedő pénzbírságot szabhat ki, mely bírság ismételten kiszabható; illetve

– 30.000 Ft.-tól 5.000.000 Ft.-ig terjedő összegű egészségügyi bírság kiszabásának van helye, a bírság ismételten kiszabható.

Az új koronavírus (2019-nCoV) okozta fertőzéssel kapcsolatos megbetegedésekkel összefüggésben

2020.03.17. napjától visszavonásig

a fogászati szakellátást nyújtó egészségügyi szolgáltatók számára a nem sürgős fogászati beavatkozások elvégzését

megtiltom.

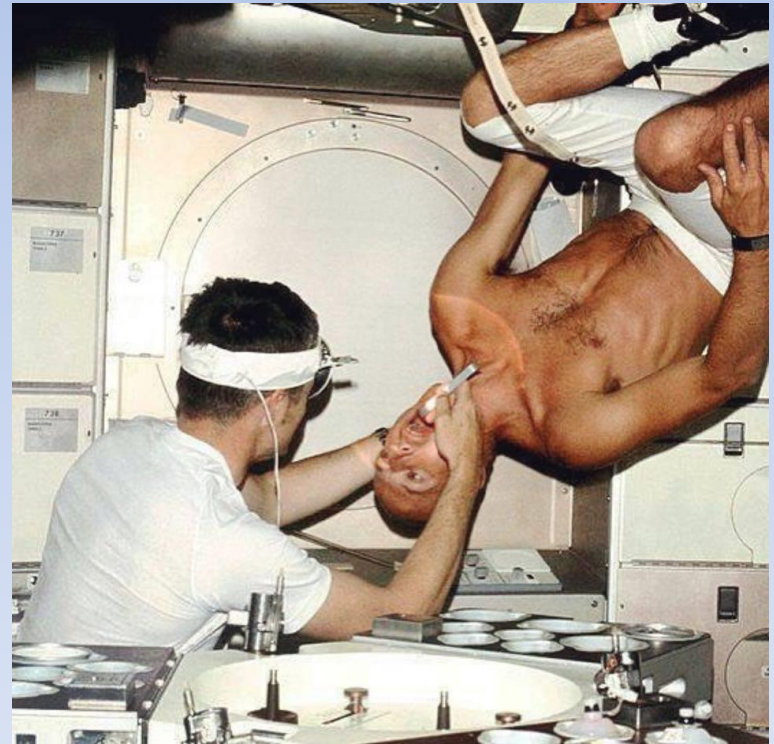

Dr. Müller Cecília
országos tisztifőorvos *μ*

Erről értesül:

1. valamennyi kormányhivatal járási hivatala és **általa, soron kívül**, valamennyi fogászati szakellátást nyújtó egészségügyi szolgáltató
2. valamennyi fekvőbeteg szakellátást nyújtó egészségügyi szolgáltató
3. Irattár + NNK Ügyelet

A Sürgősségi fogászat definíciója

- Sürgősségi fogászatnak nevezzük a fogorvoslásnak azt a területét, mely a beteg igényei által, illetve a finanszírozó által meghatározott fogászati sürgősségi kórképekben azonnali segítséget nyújt a beteg számára.

A Sürgősségi fogászat jogi háttere

47/2004. (V. 11.) ESzCsM rendelet

az egészségügyi ellátás folyamatos működtetésének egyes szervezési kérdéseiről

Az egészségügyi tevékenység végzésének egyes kérdéseiről szóló 2003. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Eütev.) 28. §-a (2) bekezdésében és az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 247. §-a (2) bekezdésének f) pontjában kapott felhatalmazás alapján az egészségügyi ellátás folyamatos hozzáféréseinek biztosítása érdekében az alábbiakat rendelem el:

A folyamatos egészségügyi ellátás biztosításának területi elvei

- 6. §** (1) Az 5. § (1) bekezdése szerinti új központi ügyelet, mentőállomás létesítésénél a mentőállomáshoz telepített központi ügyelet létrehozása indokolt.
- (2) Egy adott terület lakosságát ellátó több egészségügyi szolgáltató bevonásával szervezett ügyelet esetén közös diszpécserszolgálatot kell működtetni.
- (3) Ahol házi gyermekorvosi ellátás működik és önálló házi gyermekorvosi ügyeletet hoztak létre, ez több körzet gyermeklakosságát is elláthatja.
- (4) Fogorvosi ügyeleti ellátás szervezése a fővárosban, a megyeszékhelyen, valamint a megyei jogú városban legalább a heti pihenőnapokon és munkaszüneti napokon - legalább 6 órás rendelési időben - kötelező.
- (5)⁵ A központi ügyeleten és a házi orvosi ügyeleten a házi gyermekorvosi ügyelet és a fogorvosi ügyeleti ellátás elérhetőségét is fel kell tüntetni.
- (6)⁶ A központi ügyeleten, a házi orvosi, házi gyermekorvosi ügyeleten és a fogorvosi ügyeleten fel kell tüntetni a legközelebbi folyamatosan nyitva tartó, vagy készenléti, ügyeleti szolgálatot teljesítő gyógyszerész névét, címét, telefonszámát, valamint az ügyelet, készenlét kezdő és befejező időpontját.
- 7. §⁷** (1) A fekvőbeteg-ellátást nyújtó egészségügyi közszolgáltatók - a 19/D. § (1) bekezdése szerinti sürgősségi ügyeleti renden alapuló feladataik kivételével - a területi ellátási kötelezettségüknek, valamint az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Országos Tisztifőorvosi Hivatala (a továbbiakban: OTH) által koordinált beutalási rendnek megfelelően szervezik a sürgősségi betegellátást.
- (2) Minden fekvőbeteg-szakellátást nyújtó egészségügyi szolgáltatonál beteg-fogadóhely működik. Nem szükséges külön beteg-fogadóhely ott, ahol a sürgősségi ellátás nyújtására sürgősségi osztály vagy speciális sürgősségi centrum működik.

A Sürgősségi fogászat jogi háttere

Fogorvosi ellátás

- 17. §** (1) A sürgősségi fogorvosi feladatok rendelési időn kívüli ellátására ügyeleti szolgálatot vagy készenlétet kell szervezni a 6. § (4) bekezdése szerint.
- (2) A fogászati ügyelet és készenlét rendjét a fogászati alap, illetve szakellátást végző egészségügyi szolgáltatók váróhelyiségeiben ki kell függeszteni.
- (3) A fogászati ügyelet körébe az alábbi feladatok tartoznak:
- a) fogeltávolítás,
 - b) vérzéscsillapítás,
 - c) idegentest-eltávolítás,
 - d) törött fog lecsiszolása,
 - e) gyökércsatorna megnyitása,
 - f) az előzőekhez szükséges érzéstelenítés és fogászati röntgen.

http://www.oep.hu/felso_menu/lakos_sagnak/ellatas_magyarorszagon/egeszsegugyi_ellatasok/fogorvosi_ellatas

Melyek a fogorvosi alapellátás körébe tartozó beavatkozások?

A **fogorvosi alapellátás** keretében a fogorvos feladata:

- a fog- és szájbetegség alapellátás körébe tartozó vizsgálata, kezelése, gondozása,
- a fogászati szűrővizsgálatok elvégzése,
- a góckutatás,
- a várandós nők fogászati gondozása,
- a sürgősségi ellátás,
- szükség esetén beteg keresőképtelenségének igazolása,
- szakellátásra történő irányítás,
- fogászati prevenció munkáinak végzése a gyermek-, ifjúsági fogorvos, illetve az iskolai, ifjúsági fogorvos által.

http://www.oep.hu/felso_menu/lakos_sagnak/ellatas_magyarorszagon/egeszsegugyi_ellatasok/fogorvosi_ellatas

Melyek a fogászati sürgősségi ellátás körébe tartozó beavatkozások?

Sürgősségi ellátás

- a fogak friss baleseti sérüléseinek elsődleges ellátása (visszahelyezés, sínézés, gyógyszeres kötés, foghúzás),
- a fogból kiinduló gyulladások ellátása (fog üregének megnyitása, foghúzás),
- a fogmeder gyulladás, bölcsességfog körüli gyulladt lágyrész-szövetek konzervatív kezelése,
- a szájüregen belüli tályog megnyitása,
- a nyelést vagy/és légzést akadályozó idegentest eltávolítása,
- a szájnyálkahártya és az ajak akut gyulladással megbetegedéseinek gyógyszeres ellátása,
- állkapocs-ídam visszahelyezése,
- a frissen tört állcsont nyugalomba helyezése.
- a háromszatú ideg által kiváltott roham helyi érzéstelenítéssel történő csillapítása, valamint
- bármilyen eredetű szájüregi vagy szájüreg környéki vérzés csillapítása (tampon, fedőkötés, véralvadást fokozó gyógyszerek helyi alkalmazása, varrat).

A sürgősségi beavatkozásokat térítésmentesen lehet igénybe venni a területi ellátási kötelezettségtől függetlenül bármely finanszírozott fogászati szolgáltatónál.

Jogszabályok:

- [1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről 88. §](#)
- [2015. évi CXIII. törvény az egészségügyi alapellátásról 5. §, 8. § \(5\)-\(7\), 10. § \(<http://www.njt.hu/>\)](#)
- [1997. évi LXXXIII. törvény a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól; 2. § \(1\), 3. §, 5/B. § aa\) b\), 6. § \(2\), 10. §, 12. § 18. § \(9\) \(11\), 21. § \(1\)-\(2\) \(4\) 23. § a\) c\), 29. § \(4\) 38/B. § 68/B. §](#)
- [A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény végrehajtásáról; sz. 217/1997. \(XII. 1.\) Korm. rendelet; 7/A. § \(2\) 12/A. § \(1\), \(15\)-\(16\) 12/B. § 13/A. § 25/A. §](#)
- [43/1999. \(III.3.\) Korm. rendelet az egészségügyi szolgáltatások Egészségbiztosítási Alapból történő finanszírozásának részletes szabályairól; 2. § j.\), 24. § \(1\)-\(2\)](#)
- [4/2000. \(II. 25.\) EüM rendelet a háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi tevékenységről; 2. § \(4\) 3. § \(2\) 4. § \(4\) - \(7\) 6. § \(3\) - \(4\) 7. § \(1\) - \(2\) 8. § \(2\) 12. § \(3\)](#)
- [284/1997. \(XII. 23.\) Korm. rendelet a térítési díj ellenében igénybe vehető egyes egészségügyi szolgáltatások térítési díjáról; 1-2. § és 1. számú melléklet](#)
- [48/1997. \(XII. 17.\) NM rendelet a kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető fogászati ellátásról](#)
- [9/1993. \(IV.2.\) NM rendelet az egészségügyi szakellátás társadalombiztosítási finanszírozásának egyes kérdéseiről; 12. számú melléklet](#)
- [14/2007. \(III. 14.\) EüM rendelet a gyógyászati segédeszközök társadalombiztosítási támogatásba történő befogadásáról, támogatással történő rendeléséről, forgalmazásáról, javításáról és kölcsönzéséről](#)

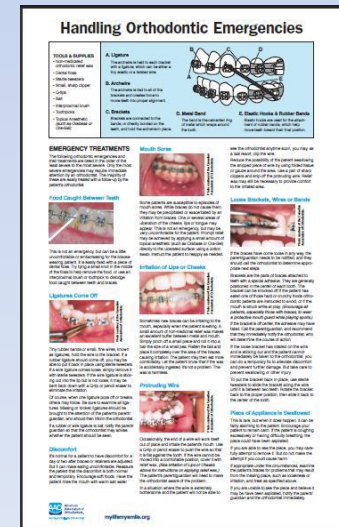
Problémák:

- Fogászati szakrendelés kifejezés használata
- A „finanszírozó „ kiléte”
- Sürgősségi fogászati ellátás fogalmának bővítése

Javaslatunk a sürgősségi fogászati ellátás bővítésére

- Műtéli fogeltávolítás, radix eltávolítás
- Benignómák eltávolítása
- Limitált konzerváló eljárások
- Szájnyálkahártya betegségek ellátása
- Minden aeroszol képződéssel nem járó fogászati beavatkozás
- Orthodonciai beavatkozások

Országos Szakfelügyelet

Fog- és Szájbetegségek Szakirány

Dr. Kivovics Péter
c. egyetemi tanár
Országos Szakfelügyelő Főorvos

1088. Budapest, Szentkirályi u. 40.
kivovics.peter@dent.semmelweis-univ.hu

317-6600/60767
